

Ordonanța privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului

Directiva Europeană nr. 2019/904 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului este transpusă și în legislația românească, începând cu data de 2 septembrie 2021, prin Ordonanța nr. 6/2021 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului („Ordonanța”).

Actul normativ are obiectivul de a preveni și de a reduce impactul anumitor produse din plastic asupra mediului și asupra sănătății umane. Acesta are în vedere anumite produse din plastic de unică folosință („Produsele”), clasificate în câteva categorii cuprinse în anexa sa.

În vederea reducerii cantitative a consumului de Produse, Ordonanța stabilește următoarele obligații în sarcina operatorilor economici care le introduc pe piața națională: a) reducerea progresivă a cantităților astfel: 5% pentru anul 2023, 10% pentru anul 2024, 15% pentru anul 2025 și 20% pentru anul 2026, raportat la anul 2022; b) declararea anuală la Administrația Fondului pentru Mediu („AFM”) a cantităților introduse pe piața în anul precedent; c) raportarea anuală a măsurilor adoptate pentru atingerea acestor obiective, până la data de 1 februarie a anului următor.

În acest sens, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a Ordonanței, va fi elaborat un formular de declarație a Produselor introduse pe piața, iar în 12 luni de la același moment, se va aproba procedura de înregistrare într-un registru electronic național al AFM a operatorilor economici care introduc pe piața națională: (i) alternative reutilizabile durabile sau care nu conțin plastic la anumite Produse; (ii) sticle PET care conțin plastic reciclat; (iii) plastic reciclat pentru a fi încorporat în sticle PET.

În plus, în sarcina operatorilor economici care comercializează cu amănuntul, precum și a celor care, în scopul comercializării produselor proprii, utilizează anumite Produse, au fost stabilite obligații de informare a consumatorilor. Sunt vizate operatorii care utilizează sau comercializează pahare pentru băuturi (inclusiv capacele); recipiente pentru alimente, cum ar fi cutiile cu sau fără capac pentru alimente gata de consum imediat, fără pregătire suplimentară, consumate de regulă direct din recipient, inclusiv cele pentru meniuri de tip fast-food sau alte meniuri gata pentru consum imediat, cu excepția recipientelor pentru băuturi, a farfuriilor, a pachetelor și foliilor din material flexibil care conțin produse alimentare („Recipiente pentru alimente”).

Astfel, acești operatori economici sunt obligați să: a) ofere consumatorului posibilitatea de a alege la punctele de vânzare alternative reutilizabile, adecvate și durabile sau care nu conțin plastic; b) aplice un pret de vânzare pentru Produsele furnizate; c) evalueze distinct pe documentele de vânzare prețul Produselor și să afișeze valoarea la

loc vizibil la punctul de vânzare.

Începând cu data de 2 septembrie 2021, se interzice introducerea pe piața a produselor fabricate din materiale plastice oxodegradabile și a următoarelor Produse: betisoare pentru urechi (cu excepția celor de uz medical); tacâmuri (furculite, cutite, linguri, betisoare chinezești); farfurii; paie pentru bauturi (cu excepția celor de uz medical sau științific); agitatoare pentru bauturi; betele baloanelor (cu excepția baloanelor de uz industrial sau profesional, nedistribuite consumatorilor); Recipientele pentru alimente fabricate din polistiren expandat.

Cerintele legate de produs

Din data de 3 iulie 2024, următoarele Produse cu dopuri și capace din plastic pot fi introduse pe piața numai dacă dopurile și capacele rămân atașate recipientelor pe durata de utilizare preconizată: recipientele pentru bauturi cu o capacitate de până la 3 litri (sticlele și ambalajele de bauturi compozite, inclusiv dopurile și capacele acestora, dar nu și recipientele: din sticlă sau metal cu dopuri și capace din plastic; b) destinate și utilizate pentru alimentele lichide destinate unor scopuri medicale speciale).

Dopurile sau capacele metalice cu garnituri din plastic nu se considera ca fiind fabricate din plastic.

În ceea ce privește sticlele pentru bauturi, se impune ca (i) începând cu 2025, sticlele PET să conțină plastic reciclat în proporție de cel puțin 25%, calculat ca medie pentru toate sticlele PET introduse pe piața națională, iar începând cu 2030, în proporție de cel puțin 30%.

Operatorii economici care introduc pe piața plastic reciclat pentru a fi încorporat în sticle PET sau sticle PET pentru bauturi care conțin plastic reciclat sunt obligați să comunice anual la AFM procentul de material reciclat din acestea, până la 25 februarie a anului următor raportării.

Cerintele de marcare

În ceea ce privește marcasele, începând cu data de 2 septembrie 2021, următoarele Produse vor trebui să respecte noi exigențe: absorbante, tampoane igienice și aplicatoare de tampoane, șervetele umede de îngrijire personală și de uz casnic, produse din tutun cu filtre și filtre comercializate pentru a fi utilizate în combinație cu produse din tutun, pahare pentru bauturi.

Astfel, fiecare astfel de produs introdus pe piața trebuie să poarte un marcaj clar, lizibil și care nu se poate șterge, plasat pe ambalaj sau direct pe produs, care să informeze consumatorii cu privire la: (i) opțiunile adecvate de gestionare și mijloace de eliminare a deșeurilor pentru produs și (ii) prezenta materialelor plastice în componenta produsului și impactul negativ asupra mediului rezultat din aruncarea sau eliminarea necorespunzătoare a produsului.

Raspunderea extinsa a producatorilor

Producatorii care introduc pe piața Recipiente pentru alimente, pachete și folii flexibile care conțin produse alimentare destinate consumului direct din pachet sau folie fără preparare ulterioară, pahare și recipiente pentru bauturi cu o capacitate de până la 3 litri, produse din tutun cu filtre și filtre, șervetele umede de îngrijire personală și de uz casnic, baloane, pungi de transport din plastic subțire sau absorbante, tampoane igienice și aplicatoare de tampoane („Produsele E”) trebuie să implementeze (fie prin intermediul unei organizații, fie individual pentru deșeurile proprii rezultate după consumul respectivelor produse) răspunderea extinsă a producătorilor și să suporte anumite costuri legate de măsuri precum cele de sensibilizare, de colectare sau de curățare a deșeurilor rezultate din aceste Produse. Termenele până la care producătorii indicați trebuie să implementeze aceste obligații variază în funcție de categoria Produselor, potrivit anexei la Ordonanța.

Producatorii de produse stabiliti în alt stat membru sau tara terta, care introduc produse pe teritoriul României, sunt obligati sa numeasca o persoana fizica sau juridica stabilita pe teritoriul national drept reprezentant autorizat, în scopul îndeplinirii obligatiilor care le revin în temeiul schemelor de raspundere extinsa a producatorilor.

Colectarea separata

Începând cu data de 1 ianuarie 2022, în vederea reciclarii, se va organiza un sistem public pentru colectarea separata a deseurilor urmatoarelor Produse: sticle pentru bauturi cu o capacitate de pâna la 3 litri, inclusiv dopurile si capacele acestora, exceptând sticlele din sticla sau metal pentru bauturi cu dopuri si capace din plastic sau sticlele pentru lichide destinate si utilizate în scopuri medicale speciale.

Operatorii economici care le-au introdus pe piața au obligația colectarii separate a deșeurilor rezultate din consumul acestora și a declararii anuale la AFM a cantitatilor introduse pe piata si a celor colectate. Aceștia trebuie sa asigure colectarea unei cantitati egale cu 77% ca greutate a Produselor introduse pe piata într-un anumit an, pâna în 2025 și cu 90% ca greutate pâna în anul 2029. Colectarea se poate realiza prin intermediul unei organizatii care implementeaza raspunderea extinsa a producatorului, individual pentru deseurile proprii produse dupa consum sau printr-un sistem de garantie-returnare.

Potrivit Ordonanței, Produsele introduse pe piata sunt considerate ca fiind egale cu cantitatea de deseuri generate de produsele respective, în acelasi an.

Masuri de sensibilizare

Producatorii de Produse E si/sau echipamente de pescuit care contin plastic adopta masuri pentru a informa consumatorii si utilizatorii cu privire la alternativele reutilizabile la aceste Produse, a sistemelor de reutilizare si a optiunilor de gestionare a deseurilor existente, impactul asupra mediului și a rețelei de canalizare al aruncarii si eliminarii necorespunzatoare a deseurilor.

Un producator stabilit pe teritoriul României, care comercializeaza Produsele E într-un alt stat membru, va desemna un reprezentant autorizat în acel stat, care va fi persoana responsabila de îndeplinirea obligatiilor sale pe teritoriul acelui stat membru.

La stabilirea daca un recipient alimentar este considerat a fi un Produs joaca un rol decisiv tendinta ca acesta sa devina deșeu datorita volumului sau dimensiunii sale, în special în ceea ce priveste portiile pentru o singura persoana.

Încalcarea Ordonantei constituie abatere contravenționala, daca faptele nu au fost savârșite astfel încât sa constituie infractiuni, si se sanctioneaza cu amenzi cuprinse între 3.000 și 40.000 lei. Dispozitiile referitoare la aceste contraventii intra în vigoare începând cu data de 29 septembrie 2021, cu exceptia celor referitoare la marcarea Produselor, despre care Ordonanța precizeaza ca intra în vigoare începând cu data publicarii (i.e. 30 august 2021), deși data de intrare în vigoare a întregului act normativ este 2 septembrie.

Potrivit Ordonanței, prevederile acesteia prevaleaza în fața altor acte normative în domeniu, precum Legea nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor si a deseurilor de ambalaje sau Legea nr. 211/2011 privind regimul deseurilor.